

FINNGRUVORNA

1629

En gammal gruva funnen ”3 famnar djup och rätt rund, 2 famnar bred tvärt över”. Redan 1629 omnämndes gruvan i protokoll av Domkapitlet i Västerås. Gruvan kan vara ända från medeltiden och samtida med den första hyttan vid Östra Born (Ställdalen).

1657

Gruvan rengjordes av bergs och handelsmannen Mickel Hindersson, Ljusnarsberg, som där bröt ”ett veckobruk malm” men som sedan övergav den.

1695

Elisabet Eriksdotter, hustru till bergsmannen Anders Larsson i Bergsgården iakttog malmfläckar i berget nära de gamla gruvorna väster om landsvägen. Hennes hushåll började bearbeta fyndigheten. Inom kort var åtta gruvlag med fyra personer i varje sysselsatta i varsin skärpning (provbrytning).

1696

Delägare vid denna tid var 58 personer.

1699

Lisa Ersdotter (Eriksdotter) begärde och erhöll i hittelön för Finngruvan ett kontantbelopp om 70 dlr och en silverskål till 30 dlr värde.

På skålen, som donerades 1747 till Ljusnarsbergs kyrka finns inskriptionen: Af Kungl Nåd är denna Skål gemte 60 dahl:r Silf:r M:t Åhr 1699 förärade Hustru Elisabet Erichsdotter för Finngruwans opfinnande wijd Ljusnarsberg.

1700

Nio och Tolvmansrummens djup är 20 och 21,5 m.

Största delen av ortens koppartillverkning var nu förlagd till Finngruvan.

Av ortens 145 ton kom åren 1697-1700 ca 100 ton från Finngruvan.

1742

Bergslagets arbete måste vila en tid p.g.a. svårigheter med vattnet. Detta trots att åtta hästar arbetade dygnet runt med länshållningen.

1744

Hjul, hjulhus och vattendriven konstledning byggdes vid Högforsälven strax nedströms hyttan vid Östra Born. Konstarmens längd var 1780 m.

1770

Sprängning med krut användes jämsides med tillmakning.

1783

Detta år beslöts vid en bergmästarsammanskomst att för dem som förde oljud och visade olydnad och svekfullhet vid eldsättningen, skulle "en behållen trähäst inrättas på det högsta gruvevarpet någonstades omkring smedjan, på vilken Kronogruvstigaren låter efter vanligheten densamma rida en timma, som sig med oläte och oppstudsighet oppföra". (Trähäst var en vass plankan på vilken den olycklige fick "rida" med tyngder fästade vid benen).

1845 - 1853

Utvanns i Finn- och Fallgruvorna tillsammans 1700 ton kopparmalm. Utvinningen ur brutet berg var 12,5 % under åren 1850-51.

1857

Krongruvans djup 54 m. Detta var det djupaste gruvrummet i fältet.

1862 - 1864

Inskränktes arbetet till enbart försvarsbrytning av 20-25 ton berg årligen utan malmvinst. Därefter har inget gruvarbete förekommit.

FALLGRUVORNA

1725

Detta är första gången de omnämnes, de var då 9-16 m djupa. Gruvorna upptogs ungefär samtidigt som Finngruvorna och ligger ca 50 m. norrut.

1747

Från bergslagets konst till Finngruvorna byggdes en arm till Fallgruvorna.

1773

Bergslaget slutade bryta gruvorna, därefter endast brytning genom privata rotar.

1845

Hästvind och körkonst byggdes vid gruvorna.

1857

Mellangruvan var djupast med 33,5 m.

1861

Härefter har ingen egentlig gruvdrift förekommit.

Sammanlagd koppartillverkning av finngruvemalm var 700-1000 ton garkoppar.

Nya Kopparbergs Bergslags Hembygdsförening

www.nkbh.se